

De Nederlandse gemeenteraadsverkiezingen van 7 maart zijn uitgedraaid op een klinkende overwinning voor links. De sociaal-democratische PvdA won er 671 zitjes in gemeenteraden bij en werd de grootste partij met in totaal 1988 zitjes. De radicaal linkse SP verdubbelde haar aantal gemeenteraadszitjes van 176 tot 333. Vertaald naar nationale verkiezingen zou de SP met die uitslag 17 parlamentszetels behalen, tegenover 9 vandaag. In Rotterdam, de stad van Pim Fortuyn, zetelt voortaan ook een lid van de Vierde Internationale in de raad. Leo de Kleijn werd verkozen op de lokale SP-lijst.

"Deze regering is uitgeregeerd". Zo vatte SP-kopstuk Jan Marijnissen op de verkiezingsavond de uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen samen. Het valt inderdaad op dat het CDA van Jan Peter Balkenende achteruitboert en in totaal bijna 300 zetels moet prijsgeven. Ook de liberale VVD laat een serieus verlies optekenen (min 128 zetels). Jozias Van Aartsen, de fractievoorzitter van de VVD in de kamer, trok de gepaste conclusie en stapte op. De derde regeringspartij, het kleine D66, verschrompelt verder.

De PvdA van Wouter Bos plukt de vruchten van het gebrek aan populariteit van de regering Balkenende. De partij komt nu als grootste uit deze stembusgang en is voortaan ook de grootste partij in belangrijke steden als Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht. Opvallend is dat ook de SP in een heel aantal steden de grootste of de tweede partij werd. De grootste werd ze in Heerlen, Oss, Doesburg, Boxmeer, Uden, Valkenburg aan de Geul en Vught, waar de partij voor het eerst deelnam! In grotere steden als Groningen, Haarlem, Nijmegen, Arnhem of Leiden is de SP de tweede grootste. Als de partij deze trend verder kan zetten bij de nationale verkiezingen van 2007 is ze op weg om een plaats te veroveren bij de grote partijen van Nederland. GroenLinks tenslotte stagneert.

Het keiharde soberheidsbeleid van de regering Balkenende heeft dus geleid tot een heropleving van de Nederlandse linkerzijde zowel op het sociale als het politieke terrein. Kort geleden was het nog Pim Fortuyn en in zijn kielzog een hele reeks andere populistisch-rechtse politici die de richting aangaven bij de Noorderburen. Vandaag bestaat in een hele reeks Nederlandse steden de mogelijkheid om een linkse meerderheid te vormen. Op een beperkt aantal plaatsen zal dat ook gerealiseerd worden. Volgens recente nationale peilingen zou er ook nationaal een ruime meerderheid bestaan voor een linkse regering, bestaande uit PvdA, SP en GroenLinks. De PvdA heeft het in die verhoudingen niet meer zo makkelijk om dit idee - dat onder meer sterk bepleit wordt door de SP - van de hand te wijzen.

Lula

Vraag is natuurlijk welk beleid zo'n nieuwe linkse meerderheid zou voorstaan. Zolang een dergelijke regering binnen de neoliberale lijntjes van de Europese Unie zou blijven kleuren, zal het enkel tot nieuwe desillusies leiden en zelfs het potentieel verkwanselen. Indien een links kabinet met een sterke SP erin zou slagen om op een aantal cruciale punten de neoliberale politiek om te keren (inzake privatiseringen, liberalisering, fiscaal beleid, sociale zekerheid, pensioenen etc.), dan zou dat voor een kentering in Europa kunnen zorgen. Een blik op het programma van de PvdA en ook GroenLinks maakt echter duidelijk dat dit niet meteen tot hun prioriteit behoort. De SP-kopstukken spiegelen zich dan weer aan de Braziliaanse regering van Lula. Dit toont aan dat er een belangrijke rol weggelegd is voor radicaal linkse militanten en organisaties in Nederland. Aan hen de taak om een alternatief programma uit te werken dat wél duidelijk breekt met het neoliberalisme en er mensen uit de linkerzijde in Nederland rond weet te organiseren.

Op dat vlak is het positief dat er wel degelijk antikapitalistische verkozenen zijn op de lijsten van de SP. Van onze Nederlandse zusterorganisatie SAP (Socialistische Alternatieve Politiek) werd bijvoorbeeld Leo de Kleijn verkozen in Rotterdam. De SAP schrijft in een verklaring dat de SP inderdaad een steeds centraler rol speelt in het proces van heropbouw en herstructurering van links in Nederland. Tegelijkertijd, zo stelt de organisatie, kunnen radicaal linkse militanten ook vanuit

andere organisaties een bijdrage leveren aan die heropbouw. En dat is nodig: "Want de raadsverkiezingen hebben weliswaar een draai naar links van het electoraat laten zien die aangeeft dat er nieuwe mogelijkheden liggen, maar een programmatisch en inhoudelijk antwoord van links op het neoliberalisme moet nog uitgewerkt worden."